LÉGISLATION - WETGEVING
Transmis à M.
Overgemaakt aan de H.

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Justice, le 13 août 1981, d'une demande d'avis sur un projet de loi "étendant, pour certaines infractions, le champ d'application de l'extinction de l'action publique moyennant le paiement d'une somme d'argent", a donné le 16 septembre 1981 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 13e augustus 1981 door de Minister van Justitie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "tot uitbreiding van het toepassingsveld van het verval van de strafvordering voor sommige misdrijven, tegen betaling van een geldsom", heeft de 16e september 1981 het volgend advies gegeven :

OBSERVATIONS PREALABLES.

1. Le projet de loi relatif aux tribunaux de police (Doc. parl. Chambre, 406/1 (1979-1980), contenait un article 6 qui proposait d'insérer dans le Code d'instruction criminelle un article 47bis dont le texte était identique à celui que le projet prévoit pour l'article 216bis, sauf que l'extinction de l'action publique moyennant le paiement d'une somme d'argent n'était applicable qu'aux infractions punissables d'un emprisonnement dont le maximum ne dépasse pas six mois (au lieu de cinq ans dans le projet actuel).

Au cours de la discussion en commission, la possibilité d'extinction a été successivement étendue aux infractions punissables d'un emprisonnement maximum de deux ans (Doc. 406/15, p. 24), puis ramenée à celles qui sont punissables au maximum de un an (p. 26).

A un moment que le rapport ne permet pas de déterminer, la disposition a été déplacée de l'article 47bis à l'article 216bis du Code d'instruction criminelle (p. 81).

Ce projet a été adopté par la Chambre, le 12 juin 1980, et transmis au Sénat (Sénat 1979-1980, doc. n° 450/1), où il est toujours à l'examen en commission.

Le dépôt du présent projet devrait entraîner l'amendement du projet pendant devant le Sénat.

2. Bien que le Conseil d'Etat, section de législation, n'ait pas coutume de formuler des observations sur l'exposé des motifs des projets de lois qui lui sont soumis pour avis, il

croit devoir attirer l'attention du Gouvernement sur l'impropriété du terme de "transaction" auquel, sans doute par commodité, l'exposé des motifs du présent projet recourt plusieurs fois pour désigner l'extinction de l'action publique moyennant le paiement d'une somme d'argent. Il va de soi, en effet, que l'ordre public échappe à toute idée de "transaction" et que le législateur n'aurait pas le pouvoir de permettre aux parquets de "transiger" à son sujet.

La circonstance que, pour qualifier la procédure prévue à l'article 166 du Code d'instruction criminelle, le terme de "transaction" a été malencontreusement utilisé à l'article 30, alinéa 7, de l'arrêté-loi du 30 décembre 1946 portant revision et coordination de la législation relative au transport rémunéré de personnes par véhicules automobiles et à l'article 5, alinéa 5, de l'arrêté-loi du 24 février 1947 étendant l'obligation de contrôle technique aux véhicules automobiles servant au transport de choses pour le compte propre de leur propriétaire, n'est pas de nature à rendre cette qualification adéquate.

OBSERVATION GENERALE.

Il appartiendra au Gouvernement et au législateur d'apprécier si la possibilité d'extinction de l'action publique dans le cas d'infractions punies de peines allant jusqu'à cinq ans d'emprisonnement ne fait pas prévaloir à l'excès des préoccupations d'ordre pratique, liées à l'encombrement des juridictions, sur les exigences de l'application de la loi pénale à des infractions graves.

.../...

EXAMEN DES ARTICLES.

Article 2.

L'abrogation des diverses dispositions du Code d'instruction criminelle visées à cet article doit entraîner l'adaptation des dispositions qui s'y réfèrent.

L'article abrogatoire devrait donc être précédé des articles proposés ci-après :

"Article (2).-

Dans l'article 57bis, § 3bis, de la loi du 27 mai 1870 contenant le Code pénal militaire, modifié par la loi du 5 avril 1963, l'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante :

"L'article 216bis du Code d'instruction criminelle est applicable en tant que le présent article n'y déroge pas".

Article (3).-

Dans l'article 30 de l'arrêté-loi du 30 décembre 1946 portant revision et coordination de la législation relative au transport rémunéré de personnes par véhicules automobiles, l'alinéa 7 est remplacé par :

"La loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, n'est pas applicable en cas d'exploitation sans autorisation".

Article (4).-

L'article 5, alinéa 5, de l'arrêté-loi du 24 février 1947 étendant l'obligation du contrôle technique aux véhicules automobiles servant au transport de choses pour le compte propre de leur propriétaire, est abrogé.

Article (5).-

Dans l'article 16 de la loi du 30 juillet 1979 relative aux radio-communications, les mots "Les dispositions des articles 180, 180bis et 180ter du Code d'instruction criminelle sont applicables" sont remplacés par les mots : "L'article 216bis du Code d'instruction criminelle est applicable".

Suivrait alors l'article abrogatoire, c'est-à-dire l'article 2 du projet, qui en deviendrait l'article 6.

VOORAFGAANDE OPMERKINGEN.

1. Het wetsontwerp betreffende de politierechtbanken (Gedr. St. Kamer, zitting 1979-1980, nr 406/1) bevatte een artikel 6 waarin werd voorgesteld in het Wetboek van Strafvordering een artikel 47bis in te voeren waarvan de tekst identiek was aan die welke het onderhavige ontwerp voorstelt voor artikel 216bis, behalve dat het verval van de strafvordering tegen betaling van een geldsom slechts van toepassing was op misdrijven strafbaar met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden (in de plaats van vijf jaar in het onderhavige ontwerp).

Tijdens de bespreking in de commissie werd de mogelijkheid van het verval achtereenvolgens uitgebreid tot de misdrijven strafbaar met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaar (Gedr. St. 406/15, blz. 24), daarna verminderd tot de misdrijven strafbaar met ten hoogste een jaar (blz. 26).

Op een aan de hand van het verslag niet te achterhalen tijdstip, is de bepaling verplaatst van artikel 47bis naar artikel 216bis van het Wetboek van Strafvordering (blz. 81).

Dat ontwerp is door de Kamer aangenomen op 12 juni 1980 en overgezonden naar de Senaat (Senaat 1979-1980, Gedr. St. nr 450/1) waar het nog steeds voor behandeling bij de commissie is.

De indiening van het onderhavige ontwerp zou moeten leiden tot amendering van het bij de Senaat hangende ontwerp.

2. Ofschoon de Raad van State, afdeling wetgeving, niet de gewoonte heeft om opmerkingen te maken bij de memorie van toelichting van de voor advies voorgelegde wetsontwerpen, meent hij de aandacht van de Regering te moeten vestigen op het ongepaste

.../...

van de term "minnelijke schikking" welke de memorie van toelichting van het onderhavige ontwerp, wellicht gemakshalve, herhaaldelijk gebruikt waar het gaat om het verval van de strafvordering tegen betaling van een geldsom. Het spreekt immers vanzelf dat de openbare orde niet vatbaar is voor enige "minnelijke schikking" en dat de wetgever niet bevoegd is om de parketten toe te staan daaromtrent "een minnelijke schikking te treffen" of een dading aan te gaan.

Dat in artikel 30, zevende lid, van de besluitwet van 30 december 1946 houdende herziening en coördinatie van de wetgeving betreffende het bezoldigd vervoer van personen door middel van automobielen en in artikel 5, vijfde lid, van de besluitwet van 24 februari 1947 waarbij de verplichting van de technische controle uitgebreid wordt tot de automobielen dienende tot het vervoer van zaken voor eigen rekening van hun eigenaar, ongelukkigerwijze met de term "dading" gewerkt is om te verwijzen naar de procedure bedoeld in artikel 166 van het Wetboek van Strafvordering, kan niet volstaan om de gebruikte term als kwalificatie dienstig te maken.

ALGEMENE OPMERKING.

De Regering en de wetgever zullen dienen uit te maken of door het invoeren van de mogelijkheid om de strafvordering te laten vervallen voor misdrijven die worden gestraft met straffen gaande tot vijf jaar gevangenisstraf, praktische overwegingen die verband houden met de overbelasting van hoven en rechtbanken niet buitensporig de bovenhand gaan krijgen op de eis dat de strafwet moet worden toegepast ten aanzien van ernstige misdrijven.

.../...

ONDERZOEK VAN DE ARTIKELEN.

Artikel 2.

De opheffing van de verschillende in dit artikel bedoelde bepalingen van het Wetboek van Strafvordering maakt het nodig de bepalingen die daarnaar verwijzen, aan te passen.

Het opheffingsartikel zou derhalve moeten worden voorafgegaan door de hierna voorgestelde artikelen :

"Artikel (2).-

In artikel 57bis, § 3bis, van de wet van 27 mei 1870 houdende het Militair Strafwetboek, gewijzigd bij de wet van 5 april 1963, wordt het derde lid door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 216bis van het Wetboek van Strafvordering is van toepassing voor zover dit artikel er niet van afwijkt".

Artikel (3).-

In artikel 30 van de besluitwet van 30 december 1946 houdende herziening en coördinatie van de wetgeving betreffende het bezoldigd vervoer van personen door middel van automobielen wordt het zevende lid door de volgende bepaling vervangen :

"De wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie is niet van toepassing in geval van exploitatie zonder machtiging".

Artikel (4).-

Artikel 5, vijfde lid, van de besluitwet van 24 februari 1947 waarbij de verplichting van de technische controle uitgebreid wordt tot de automobielen dienende tot het vervoer van zaken voor eigen rekening van hun eigenaar, wordt opgeheven.

.../...

Artikel (5).-

In artikel 16 van de wet van 30 juli 1979 betreffende de radioberichtgeving worden de woorden "De bepalingen van de artikelen 180, 180bis en 180ter van het Wetboek van Strafvordering zijn toepasselijk bij inbreuk op" vervangen door de woorden "Artikel 216bis van het Wetboek van Strafvordering is van toepassing in geval van overtreding van".

Hierna zou het opheffingsartikel, namelijk artikel 2 van het ontwerp komen, en wel als artikel 6.

La chambre était composée de

Messieurs : P. TAPIE, président de chambre,
de Heren : kamervoorzitter,

Ch. HUBERLANT, conseillers d'Etat,
R. VAN AELST, staatsraden,

F. RIGAUX, assesseurs de la section de législation,
L. MATRAY, assessoren van de afdeling wetgeving,

Madame : M. VAN GERREWEY, greffier assumé,
Mevrouw : toegevoegd griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.

Le rapport a été présenté par M. E. FALMAGNE, auditeur.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. TAPIE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. E. FALMAGNE, auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER, LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

M. VAN GERREWEY. P. TAPIE.